

BETÆNKNING

afgivet af

Lovudvalget

vedrørende

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at pålægge Naalakkersuisut at arbejde for at fremme valgdeltagelsen til Inatsisartutvalg blandt grønlandske studerende, der midlertidigt er flyttet til udlandet i uddannelsesøjemed.

Afgivet til forslagens 2. behandling

Lovudvalget har under behandlingen bestået af:

Inatsisartutmedlem Isak Hammond, Inuit Ataatigiit, formand
Inatsisartutmedlem Andreas Uldum, Demokraterne, næstformand
Inatsisartutmedlem Doris Jakobsen, Siumut
Inatsisartutmedlem Storm Ludvigsen, Inuit Ataatigiit
Inatsisartutmedlem Kristian Jeremiassen, Siumut
Inatsisartutmedlem Jørgen-Ole Nyboe Nielsen, Demokraterne

Forslagets indhold

Forslagsstiller foreslår, at Naalakkersuisut pålægges at arbejde for at fremme valgdeltagelsen til Inatsisartutvalg blandt grønlandske studerende, der midlertidigt er flyttet til udlandet i uddannelsesøjemed.

Disse unge bevarer efter gældende regler deres valgret til Inatsisartutvalg, men slettes automatisk fra valglisten i fraflytningskommunen. For at kunne stemme til et Inatsisartutvalg skal den studerende således selv aktivt anmode fraflytningskommunen om at blive optaget på valglisten, eller forblive herpå. Efter 2 år skal denne procedure gentages.

Hvis den studerende ikke er opmærksom på disse regler, og derfor først søger optagelse på valglisten efter valgets udskrivelse, vil det i praksis kunne volde problemer at opnå stemmeret til valget. Det er nemlig et krav for at opnå stemmeret, at afgørelse om optagelse på valglisten er truffet senest 6 uger før valgdagen.

”Dette forhold påvirker utvivlsomt valgdeltagelsen blandt grønlandske studerende i Danmark, og det er en skam. Vi har brug for, at også de grønlandske studerende, som for en tid har måttet bosætte sig uden for landet bevarer interessen og følelsen af medansvar for Grønland.

Det er derfor både i de studerendes og i Grønlands interesse, at vi i videst muligt omfang minimerer de praktiske barrierer, der måtte være for, at grønlandske studerende kan udnytte deres stemmeret ved valg til Inatsisartut”, anfører forslagsstiller i begrundelsen for sit forslag.

Forslagsstiller har ikke ønsket at binde Naalakkersuisut op på en bestemt løsning af dette problem. Forslagsstiller peger dog på en række løsningsmuligheder, som kunne overvejes:

- At ændre 6-ugers fristen, således at de studerende gives bedre mulighed for at nå at blive optaget på valglisten, efter at et valg er udskrevet.
- At give studerende mulighed for, i forbindelse med ansøgning om studiestøtte til studier uden for Grønland, ved afkrydsning af et felt at tilkendegive et ønske om at bevare placering på valglisten.
- At ændre gældende regler, således at studerende, som midlertidigt fraflytter Grønland, bevarer deres placering på valglisten, med mindre de aktivt framelder sig denne.
- Aktivt at gøre de studerende opmærksomme på muligheden for at bevare deres placering på valglisten, allerede i forbindelse med fraflytningen og herefter hvert andet år – f.eks. ved at man sender den studerende en pjece med oplysninger om muligheden for at bevare valgretten, sammen med et ansøgningskema til brug herfor.

Lovudvalgets bemærkninger vedr. forslaget

Et enigt Lovudvalg kan fuldt ud tilslutte sig forslagets sigte: at søge at minimere de praktiske barrierer, der måtte være for, at grønlandske studerende kan udnytte deres stemmeret ved valg til Inatsisartut. Under forslagets førstebehandling tilsluttede samtlige partier sig denne målsætning.

Lovudvalget konstaterer, at forslagsstiller i forslagets begrundelse har peget på en række muligheder for at implementere forslaget, men at det, hvis forslaget vedtages, står Naalakkersuisut frit, hvordan Naalakkersuisut vil implementere forslaget.

Lovudvalget konstaterer endvidere, at Naalakkersuisut har indstillet forslaget til vedtagelse, og har tilkendegivet, at de løsningsmuligheder, som forslagsstiller har peget på, vil kunne indgå i det videre arbejde, og vil blive vurderet i forbindelse med en eventuel senere ændring af Inatsisartutloven.

Naalakkersuisoq Anthon Frederiksen har i et samråd redegjort nærmere for, hvorvidt de enkelte løsningsmuligheder vurderes at være juridisk og praktisk gennemførlige.

En fuldstændig afdækning af eventuelle juridiske og praktiske hindringer har imidlertid ikke har været tidsmæssigt mulig.

På baggrund af de oplysninger, som Naalakkersuisoq Anthon Frederiksen fremkom med på samrådet, står det dog klart, at to af de fire skitserede implementeringsmuligheder fremstår ukomplicerede.

Det gælder for det første en ændring af 6-ugersfristen. Som reglerne er i dag, kan grønlandske studerende i Danmark ikke afgive stemme til et inatsisartutvalg, hvis de ikke er optaget på valglisten senest 6 uger før valgdagen. Naalakkersuisoq oplyste under samrådet, at departementet ikke vurderer, at det vil indebære praktiske vanskeligheder at ændre fristen til 3 uger. Grønlandske studerende i Danmark, som ikke i forvejen er optaget på valglisten på det tidspunkt, hvor et inatsisartutvalg udskrives, vil dermed bedre kunne nå at blive optaget på valglisten. Denne løsningsmulighed vil alene kræve en helt ukompliceret ændring af den gældende landstingslov om valg til Grønlands Landsting.

En anden, relativt ukompliceret mulighed er aktivt at gøre de studerende opmærksomme på muligheden for at bevare deres placering på valglisten i forbindelse med fraflytning og herefter hvert andet år (f.eks. ved at sende den studerende en pjece med oplysninger om muligheden for at bevare valgretten, sammen med et ansøgningsskema til brug herfor). Naalakkersuisoq har under samrådet tilkendegivet, at Naalakkersuisut anser dette for en god løsningsmulighed, men har samtidig henvist til svarnotatet, hvoraf det fremgår, at Den Grønlandske Repræsentation i København i forvejen fremsender oplysning om valgdatoen og muligheden for at brevstemme til bl.a. de grønlandske huse, uddannelsesinstitutioner, kollegier og de grønlandske studerendes organisation i Danmark (Avalak). Udvalget forstår henvisningen til svarnotatet således, at Naalakkersuisut finder netop denne løsningsmulighed særligt god, fordi den ikke kræver andet og mere af Naalakkersuisut, end hvad Naalakkersuisut i forvejen gør.

De øvrige to skitserede implementeringsmuligheder fremstår komplicerede, administrativt besværlige og ressourcekrævende.

Udvalget finder det derfor ønskeligt, at Naalakkersuisut til den kommende efterårssamling fremsætter forslag til ændring af den gældende landstingslov om valg til Grønlands Landsting, således at 6-ugers fristen i lovens § 20, stk.5, ændres. Lovudvalget opfordrer dog samtidig Naalakkersuisut til at arbejde videre med at afdække mulighederne for yderligere at minimere de praktiske barrierer, der måtte være for, at grønlandske studerende kan udnytte deres stemmeret ved valg til Inatsisartut.

Lovudvalgets indstilling

Et enigt Udvalg indstiller forslaget til vedtagelse.

Med disse bemærkninger overgiver Lovudvalget forslaget til 2. behandling.

Isak Hammond,
Formand
Inuit Ataqatigiit

Jørgen-Ole Nyboe Nielsen
Demokraterne

Doris Jakobsen
Siumut

Storm Ludvigsen
Inuit Ataqatigiit

Kristian Jeremiassen
Siumut